herpy

SLANGER

Lampropeltis holbrooki

Lampropeltis holbrooki er en middelsstor til stor kongeslange fra det sentrale og sørlige USA, svart med en liten gulhvit flekk på nesten hver skjelle, slik at mønsteret ligner salt og pepper. Den blir 90-120 cm, spiser gnagere, øgler, frosker og andre slanger og er robust og lett å stelle. Den holdes enkeltvis i et gulvterrarium med varmeplass og moderat luftfuktighet og kan bli over 20 år.

Familie: Colubridae Engelsk: Speckled Kingsnake Tidligere navn: *Lampropeltis getula holbrooki; Coronella sayi* Publisert 16. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**90-120 cm** total lengde inkl. hale
Levealder	**15-25 år**
Aktiv	**Om dagen og i skumringen**
Levevis	**Bakkelevende**
Biotop	**Våtmark og temperert skog og eng**
Vanskelighetsgrad	**Nybegynner**

STELL

Min. terrarium	**120 × 60 × 60 cm** L × B × H for 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**21-28 °C**
Varmeplass	**29-32 °C**
Temperatur, natt	**18-22 °C**
Luftfuktighet	**40-60 %**
Vann	**Vannskål**
UVB	**Anbefalt** Ferguson-sone 2
Kosthold	**Virveldyr**
Holdes	**Alene**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kullstørrelse	**5-15 egg**
Inkubasjon	**60-70 dager** ved 26-29 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
EU-vedlegg	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Lampropeltis holbrooki er en kraftig bygd, helt glatt og blank slange. Grunnfargen er svart, og midt på nesten hver skjelle på ryggen sitter en liten hvit eller gul flekk, slik at dyret får et fint, spettet "salt og pepper"-mønster. Hos enkelte dyr ses svake spor av tverrbånd. Mønsteret skiller arten fra *Lampropeltis getula*, som har smale, lyse tverrbånd.

Voksne dyr er vanligvis 90-120 cm, og de største når omtrent 180 cm. Arten ble tidligere regnet som en underart av *L. getula*, men har vært en egen art siden 2009. I hobbyen brukes navnet derfor ikke alltid likt, så det er verdt å kontrollere hvilken art et dyr faktisk er før man kjøper det.

Dyret er hardført og tåler fangenskap godt. Ved fare rister det med halen som en klapperslange, avgir illeluktende sekret og avføring og slår av og til ut, men det er vanligvis rolig og venner seg til håndtering. Hannene kjemper om territorium ved å presse hverandre mot bakken. Arten spiser andre slanger, og det preger holdformen: dyrene må holdes hver for seg. Det finnes farge- og tegningsvarianter (morfer) i fangenskap. Veiledningen handler om selve arten, ikke om genetikk.

Utbredelse og leveområde

Lampropeltis holbrooki lever i den sentrale og sørlige delen av USA, vest for Mississippi-elven og øst for den i et belte langs Gulfkysten. Utbredelsen går fra det sørlige Iowa gjennom Missouri, Arkansas og Oklahoma til Louisiana, Mississippi og Alabama, og det finnes én enkelt isolert registrering i det nordvestlige Kentucky. Typelokaliteten er Hot Springs i Arkansas.

Mot vest når arten det vest-sentrale Texas, og fra Nebraska til Texas krysses den med *Lampropeltis splendida* i en bred overgangssone. Hvor langt mot vest den rekker, er uavklart.

> **Naturlig utbredelse:** USA.

LEVEOMRÅDE

L. holbrooki finnes i et bredt utvalg av levesteder og foretrekker fuktigere områder enn de fleste andre kongeslanger: sumper, elvesletter og kanter av vassdrag. Den treffes også i skog, kratt, gressmark og på jorder. Den ligger ofte skjult under tømmerstokker, bordbiter og steiner og i gnagergangene.

Døgnrytmen er ikke nærmere beskrevet for arten; nære slektninger som *Lampropeltis getula* er mest aktive om dagen. I den kalde årstiden går den i vinterdvale. Føden består av gnagere og andre små pattedyr, fugler, frosker, øgler og andre slanger. Byttet drepes ved kvelning.

Les mer: Vinterdvale og årstider

Stell

TERRARIET

Det finnes lite artsspesifikk kunnskap om stell av *Lampropeltis holbrooki*. Tallene her er hentet fra kongeslanger generelt, særlig *Lampropeltis californiae* og *Lampropeltis getula*, som har de samme kravene.

Et voksent dyr må ha et terrarium på minst 120 × 60 × 60 cm (lengde × bredde × høyde). Større er bedre, for arten er aktiv og utforsker hele terrariet, og dyr over 120 cm trives best i 150 × 60 × 60 cm. Unger bor i et mindre terrarium eller en ventilert boks til å begynne med og flyttes når de ikke lenger kan strekke seg ut og bevege seg langs kanten.

Lokket må kunne låses. Slangen finner enhver svakhet, og et terrarium med frontåpning og lås eller et lokk med klemmer er det sikre valget. Bruk ikke tape.

Bunnen må være jord som holder en moderat fuktighet. En blanding av 40 % matjord, 40 % kokosfiber og 20 % lekesand i et lag på omtrent 10 cm fungerer godt, og et lag tørre blader oppå gir skjul og hjelper på fuktigheten. Furu og sedertre bør unngås på grunn av de aromatiske oljene. Fôr eventuelt i en egen boks, slik at dyret ikke svelger bunnsubstrat.

Innred med minst to skjul, ett i den varme og ett i den kalde enden, så små at slangen ligger tett i dem. Greiner, kork og steiner gir mosjon. Fjern avføring daglig, og skift bunnsubstratet helt hver 3.-4. måned.

TEMPERATUR

Dyret regulerer temperaturen sin ved å flytte seg mellom varme og kalde steder, så terrariet må ha en tydelig gradient. Overflaten under varmelampen skal være 29-32 °C, målt med et infrarødt termometer, og den kalde enden 21-26 °C. Bruk en halogenpære over en lys, flat stein eller et stykke tre som solplass, og et svart skjul ved varmen som varmt skjul. Ligger dyret på varmeplassen i lange perioder, trenger det mer varme. Bruker det den aldri, trenger det mindre.

Slå av varmen om natten. Temperaturen følger rommet og kan gjerne falle til 18-22 °C, men ikke under 18 °C.

Bruk aldri varmestein. Varmen er for konsentrert og gir brannskader. Varmematter kan brukes som supplement, men bare med termostat. Plasser terrariet vekk fra vinduer, der sola kan overopphete det.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Luftfuktigheten skal ligge på 40-60 %, målt med et digitalt hygrometer midt i terrariet. Den er høyere i den kalde enden og om natten og lavere i den varme enden, og det er normalt. *L. holbrooki* kommer fra fuktigere levesteder enn flere av slektningene og tåler den øvre delen av intervallet godt, men klam luft må unngås. Fuktigheten økes med sprayflaske, med fuktig sphagnum i skjulet i den kalde enden og med et lag blader på bunnen. Sett frem et fuktig skjul når dyret skal skifte hud.

Sett alltid frem en skål med friskt vann, stor nok til at dyret kan legge seg i den. Blir luften klam, skal skålen være mindre eller fjernes noen dager i uken. Skrubb skålen hver uke med et desinfeksjonsmiddel for dyr.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv og soler seg i naturen. Den klarer seg uten UVB, men UVB anbefales for best mulig velferd. Det passer til Ferguson-sone 2. Bruk et T5 HO-rør på 5-6 % UVB som dekker omtrent halvparten av terrariets lengde og sitter over den varme siden. Målet er en UV-indeks på 2-3 ved solplassen. Over nett er avstanden mellom rør og dyr 25-30 cm, uten nett 35-45 cm, og den bør kontrolleres med en UV-måler. Rørene byttes hver 12. måned.

Suppler med en kraftig LED-pære på 6.500 K som dekker det meste av terrariets lengde. Lyset er på omtrent 12 timer, og dagslengden tilpasses årstiden. Det må ikke være lys om natten.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

L. holbrooki er kjøttetende og må ha hele byttedyr. Mus er standardfôr, og når dyret vokser, brukes unge rotter. Variasjon er viktig: vaktler, vakteegg, kyllinger og små slanger kan brukes, og et variert kosthold gjør dyret sunnere og mindre kresent. Fôr tinte, frosne byttedyr. Det er sikrere, for levende gnagere kan bite og skade slangen. Bruk myke fôrtenger.

Byttedyrets tykkelse må høyst være 1,5 ganger slangens bredeste sted, eller omtrent 10 % av vekten dens. Fôringshyppighet: - Nyklekte: hver 5.-7. dag. - Unge: hver 7.-10. dag. - Voksne: hver 10.-14. dag.

Blir dyret for fett, må fôringen være sjeldnere eller byttedyrene mindre. Ikke håndter dyret før bulen etter måltidet er borte. En lett støving av byttet med kalk og multivitamin av og til forebygger mangler. Gi ikke frukt og grønt: slangen kan ikke fordøye plantemateriale.

Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

L. holbrooki er robust og tolerant. Gi et nytt dyr omtrent 2 uker i fred, og begynn først med håndtering når det spiser regelmessig. Begynn med korte økter på høyst 5 minutter, og løft dyret nedenfra, med støtte under kroppen. Et nervøst dyr ruller seg sammen, hveser, rister med halen og avgir illeluktende sekret og avføring. Det er et naturlig forsvar som avtar med tiden. Bitt er ufarlige. Ikke håndter dyret når øynene er blålige og melkeaktige opptil hudskiftet, eller rett etter fôring. Vask hendene før og etter, for krypdyr kan bære salmonella.

Hold dyrene hver for seg. Arten spiser andre slanger, også artsfrender, og unge dyr kan spise hverandre. Ved paring settes hannen inn til hunnen under oppsyn, og dyrene skilles igjen etterpå.

Les mer: Karantene og hygiene

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Kjønnsmodenhet er ikke dokumentert for arten. Hos nære slektninger inntreffer den vanligvis etter 2-4 år, og vekt og hold betyr mer enn alderen. Hannene har en lengre og bredere halerot med plass til hemipenisene. Kjønnet bestemmes sikrest med en sonde, som bare en erfaren person bør bruke. Dyrene må være fullvoksne og i god hold før de settes i avl.

PARRING

Paringen følger etter vinterhvilen. Temperatur og varighet for vinterhvilen i fangenskap er ikke dokumentert for arten. Dyrene må være fri for parasitter og i god hold før de nedkjøles, og fôres ikke de siste ukene før hvilen, slik at tarmen er tom. Vann skal alltid være tilgjengelig. Etter hvilen varmes dyrene gradvis opp og fôres godt før de settes sammen.

Sett alltid hannen inn til hunnen, ikke omvendt, og gjenta introduksjonen med et par dagers mellomrom. Hannene kjemper om hunnene, så ikke hold to hanner sammen. Fôr bare når dyrene er adskilt.

EGGLEGGING OG KULL

Hos nære slektninger legger hunnen eggene en god måned etter paringen, ofte etter et hudskifte, og kullet er 5-15 egg. Kullstørrelsen er ikke dokumentert for *L. holbrooki*. Gi hunnen en eggleggingskasse med fuktig vermikulitt eller sphagnum på den varme siden. Hunnen passer ikke eggene. Hun er utmattet etter eggleggingen og må ha rikelig med føde for å bygge opp kreftene igjen.

INKUBASJON

Ta eggene forsiktig ut, og ikke vend dem. Henger de sammen, skal de ikke skilles med makt. Legg dem på fuktig vermikulitt i en lukket beholder med et par små luftehull i lokket, og ikke begrav dem. Vermikulitten skal være fuktig, men ikke så våt at det kan vris ut vann. Inkubasjonen er ikke dokumentert for arten. Tallene er hentet fra *Lampropeltis californiae*: 26-29 °C, og eggene klekkes etter 60-70 dager. Sjekk eggene én gang i uken for mugg og sammenfall, og fjern dårlige egg. Ungene blir i egget en dag eller to mens de tar opp plommesekken. Ikke hjelp til med klekkingen.

OPPDRETT AV UNGER

Hver unge settes for seg i et lite terrarium eller en ventilert boks med skjul, vann og en varmekilde. Unger spiser hverandre og må aldri holdes sammen. De blir i reiret omtrent en uke, til første hudskifte, og først deretter tilbys en nyfødt mus hver uke; tinte, frosne dyr er sikrest. Dyr som ikke vil spise, kan hjelpes ved å gi musen duft av en øgle. Når de vokser, økes byttets størrelse og hyppigheten gradvis. Nekter en unge å spise, sjekk temperaturene og prøv igjen etter en uke.

Helse og vanlige feil

De fleste problemer skyldes feil i oppsettet. De typiske er:

- Fedme ved for store eller for hyppige måltider.
- Hudskifteproblemer ved for tørr luft: gi et fuktig skjul når øynene blir blålige.
- Brannskader fra varmestein og uskjermede varmepærer.
- Forstoppelse ved for lav temperatur, for lite vann eller inntak av bunnsubstrat.
- Midd og innvendige parasitter, særlig hos viltfangede dyr. Bruk oppdrettede dyr, og sett nye dyr i karantene.
- Luftveisinfeksjon ved for kald eller fuktig luft: dyret puster med åpen munn eller har snørr.
- Bitt fra levende byttedyr. Bruk tinte dyr.

Et friskt dyr har klare øyne, en fyldig kropp og spiser regelmessig. Veg dyret hver uke, for et plutselig vekttap er ofte det første tegnet på sykdom. Krypdyr skjuler sykdom, så oppsøk en veterinær med erfaring på krypdyr hvis dyret ikke spiser, går ned i vekt, puster med åpen munn eller virker sløvt.

Les mer: Typiske sykdommer og tegn på sykdom Les mer: Kjøp av dyr: oppdrett, viltfangst og transport

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.